

1 WARSZTATY SRSI DOLNY ŚLĄSK: 8.12.2010 – PODSUMOWANIE

1.1 WPROWADZENIE

W dniu 8 grudnia 2010 roku odbyły się Warsztaty poświęcone Strategii rozwoju społeczeństwa informacyjnego na Dolnym Śląsku do roku 2020. Organizatorem i gospodarzem Warsztatów był Instytut Telekomunikacji, Teleinformatyki i Akustyki Politechniki Wrocławskiej – pełniący rolę partnera projektu. W Warsztatach wzięli udział zaproszeni przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego – Lidera projektu, samorządów terytorialnych Dolnego Śląska, współpracujący eksperci z Politechniki Wrocławskiej, Uniwersytetu Wrocławskiego i innych instytucji, reprezentanci stowarzyszeń i organizacji biznesowych, media.

Spotkanie rozpoczęła prezentacja dr. inż. Jacka Oko, koordynatora projektu po stronie Politechniki Wrocławskiej, który przedstawił w imieniu autorów wstępny zakres strategii rozwoju społeczeństwa informacyjnego dla Dolnego Śląska stanowiący wynik realizacji Etapu 1 projektu SRSI. W swojej prezentacji omówił zarys kształtu i koncepcji strategii wskazując obszary, które należy poddać szczegółowej analizie w ramach poszczególnych etapów realizacji projektu. Nawiązał także do różnych koncepcji i wizji społeczeństwa informacyjnego formułowanych w przeszłości i obecnie przez m.in. Tadao Umesao (1963), UE (Raport Martina Bangemanna – 1993, Raport Luca Soete – 1997), I Kongres Informatyki Polskiej (1994), KRRiT (1996), UKIE i UKE. Spośród przytoczonych definicji za jedną z najbliższych obecnym działaniom została uznana ta określona w Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego w Działaniu 1.5., gdzie zdefiniowano aktywności potrzebne do zbudowania takiej infrastruktury telekomunikacyjnej, aby polskie społeczeństwo miało pełen dostęp do usług i informacji poprzez nowoczesne kanały, np. Internet.

W sensie technicznym jako roboczą definicję przyjęto stanowisko KRRiT, która określa społeczeństwo informacyjne następująco:

„Społeczeństwo staje się społeczeństwem informacyjnym, gdy osiąga stopień rozwoju oraz skali i skomplikowania procesów społecznych i gospodarczych wymagający zastosowania nowych technik gromadzenia, przetwarzania, przekazywania i użytkowania olbrzymiej masy informacji generowanej przez owe procesy. W takim społeczeństwie:

- *informacja i wynikająca z niej wiedza oraz technologie są podstawowym czynnikiem wytwórczym, a wszechstronnym czynnikiem rozwoju jest wykorzystywanie teleinformatyki.*
- *siła robocza składa się w większości z pracowników informacyjnych,*
- *większość dochodu narodowego brutto powstaje w obrębie szeroko rozumianego sektora informacyjnego”.*

We wprowadzeniu przedstawiono opis obszarów badawczych (e-Edukacja, e-Administracja, e-Zdrowie, e-Gospodarka, Technologie i systemy IT) wraz z kierunkami strategicznymi rozwoju społeczeństwa informacyjnego (człowiek, państwo, gospodarka) oraz metodologię badań opartą na analizie SWOT uzupełnionej analizą wyzwań oraz formułowaniem scenariuszy rozwojowych. Wskazano na

potrzebę identyfikacji wyzwań i wykorzystanie różnych metod (opinie ekspertów, kwestionariusze ankietowe oraz burza mózgów) przy formułowaniu szczegółowych scenariuszy rozwoju, określaniu celów strategicznych i działań zapewniających ich osiągnięcie. Zwrócono uwagę, że strategia musi być spójna z przygotowaną przez Rząd RP Strategią rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce do roku 2013 oraz z kluczowymi dokumentami określającymi strategiczne kierunki rozwoju Polski i UE.

Wystąpienie wprowadzające stanowiło dobry wstęp do dalszej dyskusji w ramach Warsztatów moderowanej przez zewnętrznego eksperta dr inż. Marka Średniawę z Instytutu Telekomunikacji Politechniki Warszawskiej. W celu nadania dyskusji podczas warsztatów usystematyzowanej struktury, przyjęto jako ramę organizacyjną podział odpowiadający zidentyfikowanym obszarom badawczym – grupom tematycznym:

- e-Zdrowie,
- e-Gospodarka,
- e-Administracja,
- e-Edukacja,
- Technologie i systemy IT,

uzupełniony o identyfikację nowych inicjatyw/obszarów i podsumowanie.

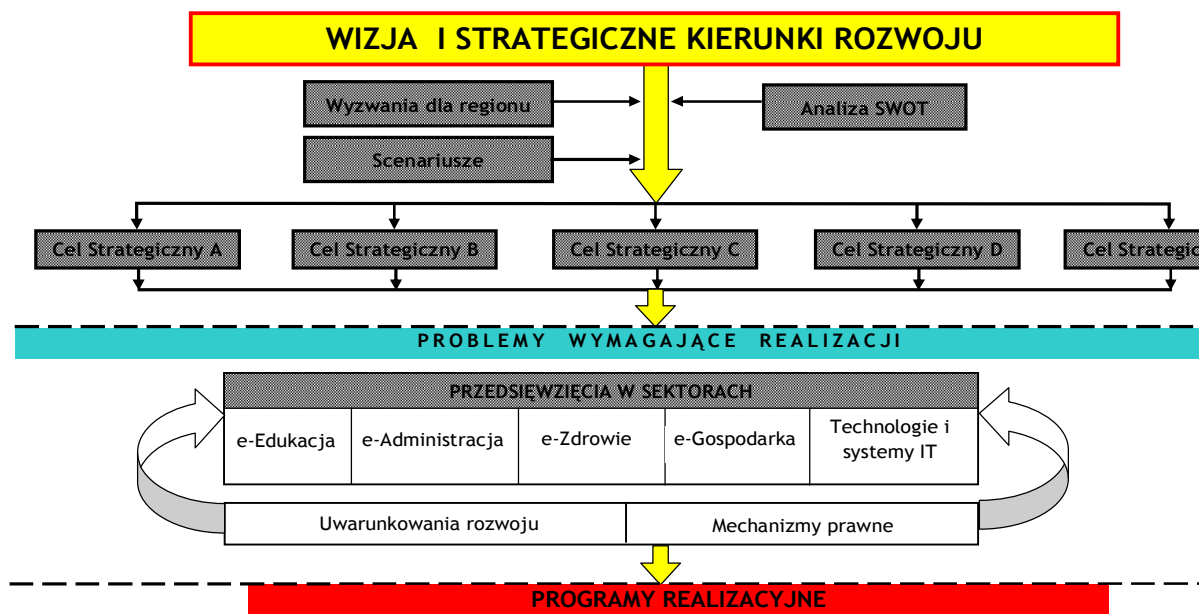
W ramach każdego z obszarów tematycznych sugerowano dyskutantom odnoszenie się do strategicznych kierunków – człowiek, państwo, gospodarka, ale nie ograniczano treści głosów tylko do wyznaczonych ram. W ten sposób dyskusja przybrała formę „uporządkowanej burzy mózgów”. Pomocą podczas dyskusji był diagram z raportu powstałego w ramach prac projektowych „Strategia rozwoju społeczeństwa informacyjnego na Dolnym Śląsku do roku 2020. Etap 1: Opracowanie wstępnego zakresu strategii rozwoju społeczeństwa informacyjnego” (por Rys.1).

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Rys.1 Opracowanie strategii rozwoju społeczeństwa informacyjnego - metodologia

2 DYSKUSJA

Ponieważ powszechnie uważa się, że „zdrowie jest najważniejsze” dyskusję rozpoczęto od obszaru e-zdrowia. Kolejno przedmiotem dyskusji były obszary: e-gospodarka, e-administracja, e-edukacja, technologie i systemy IT.

Na wstępie Prof. Mirosław Kutylowski (PWr, UWr) zgłosił wniosek, by używać również ogólniejszego terminu obszarowego „e-demokracja”, która miałaby niejako objąć „klamrą” wszystkie zaproponowane obszary. Propozycja spotkała się z akceptującym przyjęciem uczestników.

Zwrócono również uwagę, że w diagramie z Rys.1 technologie i systemy IT powinny występować jako czynnik sprawczy i katalizator dla poszczególnych obszarów, a nie jako obszar sam w sobie. W związku z tym zgodzono się co do potrzeby odpowiedniego zmodyfikowania diagramu.

Podkreślono potrzebę uwzględnienia w strategii specyfiki i silnych stron województwa dolnośląskiego, co pozwoliłoby pozytywnie wyróżnić strategię na poziomie zarówno krajowym jak i UE. Zidentyfikowano następujące przykładowe czynniki różnicujące:

- Wrocław jako miasto o silnym zapleczu akademickim i gospodarczym dla społeczeństwa informacyjnego. Wykorzystanie tradycji, doświadczeń i zasobów ludzkich związanych historią rozwoju IT w regionie (zakłady Elwro i

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

pierwsze sieci komputerowe – dawniej, liczne firmy z obszaru ICT wraz z ośrodkami badawczymi – obecnie).

- Możliwości aktywnej współpracy transgranicznej z krajami UE (Niemcy, Czechy).
- Ukształtowanie terenu – atrakcyjne obszary turystyczne – promocja aspektu profilaktycznego e-zdrowia.

2.1 E-ZDROWIE

1. Cele dla tego obszaru są wyznaczone przez:
 - brak dostępu on-line do danych medycznych pacjentów (wyniki badań, historia choroby, zażywane leki, itp.) przez lekarzy uczestniczących w procesie leczenia i w konsekwencji niepotrzebne powtarzanie badań i strata czasu na ponowne diagnozowanie,
 - ochronę danych osobowych pacjentów jako informacji szczególnie wrażliwej z punktu widzenia rynku pracy, ubezpieczeń (mechanizm ograniczonej identyfikacji za pomocą dowodu osobistego),
 - ogólną wizję poprawy jakości życia mieszkańców woj. dolnośląskiego,
 - uwzględnienie w planach telemedycyny
 - konieczność postrzegania i koordynowania problemów opieki zdrowotnej na różnych poziomach (województwo/powiaty/gminy).
 - transparentność.
2. W trakcie dyskusji prof. Marek Kurzyński (PWr) zwrócił uwagę na bardzo duże znaczenie profilaktyki i zastosowania nowoczesnych środków ICT, np. nowoczesnych portali internetowych o charakterze informacyjnym i poradniczym w obszarze szeroko rozumianych działań profilaktycznych do podjęcia przez każdego. Obejmuje to działania wspierające zdrowy tryb życia, rekreację, sport, turystykę, zasady zdrowego odżywiania. Środki ICT mogą w kreatywny i atrakcyjny sposób wspierać mieszkańców przez usługi o charakterze informacyjnym, społecznościowym, poradniczym.
3. Przedstawiono zwięzłe działania Wydziału Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego w zakresie nowych modeli (opieka transgraniczna w ramach współpracy międzynarodowej, programy lojalnościowe).
4. Sugerowano uwzględnienie w strategii „m-zdrowia”, czyli wykorzystania możliwości sieci i telefonów komórkowych w przekazywaniu danych medycznych, monitorowania osób chorych i starszych i mobilnej profilaktyki. Uznano, że „m-zdrowie” stanowi część e-zdrowia.

2.2 E-GOSPODARKA

1. Pan Dominik Kaznowski (NK) podniósł problem kształcenia kadr dla e-gospodarki zwracając uwagę, że w chwili obecnej stanowi to poważny problem z punktu widzenia potrzeb pracodawców.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

2. Gerard Pietrykiewicz z Urzędu Marszałkowskiego wskazał na potrzebę realizowania celów strategicznych i nie ograniczania się jedynie do e-usług. Podkreślono rolę harmonizacji e-gospodarki z e-administracją.
3. Zgodzono się, że otoczenie prawne powinno się zmieniać tak, by nie stanowić przeszkody dla e-gospodarki. Wskazano na konieczność uwzględnienia priorytetów wynikających z hierarchii potrzeb przedsiębiorców (rozliczenia elektroniczne z ZUS, US, przekazywanie elektroniczne dokumentów, w tym faktur). Zwrócono uwagę, że „jedno okienko” do założenia firmy nie jest kluczową zmianą z punktu widzenia przedsiębiorców.
4. Pani Agnieszka Kwiecień (Wikimedia Polska) zauważyła potrzebę otwartości danych i kwestię udostępniania przez instytucje państwowe zasobów informacji i danych (odosobowionych), które są tworzone za pieniądze publiczne. Podniesiono kwestie bezpieczeństwa i ochrony danych osobowych (zidentyfikowano np. zagrożenia spowodowane udostępnieniem przez sieć ksiąg wieczystych w postaci elektronicznej). Rodzi to potrzebę dookreślenia mechanizmów prawnych.

2.3 E-ADMINISTRACJA

1. Pan Bartłomiej Świerczewski – przedstawiciel Biura Rady Miejskiej Wrocławia – zwrócił uwagę na potrzebę koordynacji podmiotów administracji pod kątem ujednoczenia wzorów wykorzystywanych dokumentów oraz problemów z użyciem kwalifikowanego podpisu elektronicznego w procedurach administracyjnych (np. problem zachowania ciągłości procedowania po zmianie władz po wyborach samorządowych). Podkreślono potrzebę interoperacyjności w elektronicznym operowaniu dokumentami w regionie.
2. Podniesiono postulat odmiejscowienia urzędów tak, aby obywatel mógł załatwiać swoje sprawy tam, gdzie jest mu wygodnie czy sprawnie.
3. Dariusz Wieczorkowski, przedstawiciel rozgłośni Radio Wrocław podzielił się ideą personalizacji urzędu. Postulowano szersze wykorzystanie korespondencji e-mailowej (adresy imienne urzędników) w procedurach urzędowych wprowadzając np. obowiązek odpowiadania urzędników na e-maile i możliwość kontaktu e-mailowego z interesantami. Zwrócono uwagę na potrzebę istnienia wielu równoległych kanałów komunikacji.
4. Zwrócono uwagę na problem wykluczenia cyfrowego osób starszych i potrzeby edukacyjne w tym zakresie.
5. Pani Barbara Kutrowska (DSW) zauważyła problem dużo mniejszych umiejętności w zakresie używania komputera oraz Internetu wśród mieszkańców małych gmin i sołectw – a co za tym idzie – znikomego

zastosowania tych narzędzi w sferze administracji na tym poziomie. Zasugerowała, że wynikać to może z braku przekonania o potrzebie takich zmian, jak również z braku dojrzałości do ich wdrożenia. W związku z tym budowanie owej dojrzałości powinno się znaleźć wśród celów budowanej strategii.

6. Podkreślono potrzebę budowania, ze wsparciem środków i narzędzi ICT, aktywnego społeczeństwa obywatelskiego.
7. Postulowano ujednoczenie polityki bezpieczeństwa w j.s.t.
8. Zwrócono uwagę na otwartość oprogramowania (standardy i narzędzia).
9. Pan Janusz Bujko (Pentor) zasugerował dostosowanie e-administracji do poszczególnych grup użytkowników tak, aby każdej zapewnić adekwatne sposoby obsługi.

2.4 E-EDUKACJA

Podkreślano następujące potrzeby:

1. Dostosowanie programów edukacyjnych na wszystkich poziomach kształcenia do potrzeb społeczeństwa informacyjnego. Należy budować nie tylko podstawowe umiejętności posługiwania się komputerem i Internetem, ale kształcić w zakresie wizji wykorzystania środków i narzędzi ICT w gospodarce, administracji, edukacji, opiece zdrowotnej, życiu społecznym, współpracy międzynarodowej.
2. Odpowiedzi na potrzeby rynku pracy w zakresie kadr dla e-gospodarki.
3. Edukacja nauczycieli. Sugestia współpracy z organizacjami pozarządowymi.
4. Rozwój zdalnego nauczania. Nacisk na zwiększenie ilości wartościowych treści w sieci. Otwarte zasoby naukowe i edukacyjne. Włączanie młodzieży do projektów społecznościowych (wikipedia/wikimedia).
5. e-edukacja = edukacja. Traktowanie informatyki jako narzędzia. Potrzeba rozważenia czego i jak uczyć (prof. Zbigniew Huzar – PWR).
6. Rozwój szeroko rozumianego kształcenia ustawicznego. Uznanie potrzeby doksztalcenia się ludzi dojrzałych i starszych jako formy rozwijania zainteresowań, ale także integracji społecznej (więcej inicjatyw typu Uniwersytet III Wieku)

2.5 TECHNOLOGIE I SYSTEMY IT

Szczegółową dyskusję na tematy techniczne pominięto. Przyjęto stanowisko, że środki i narzędzia ICT powinny stanowić czynnik sprawczy i katalizator dla

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

rozważanych obszarów tematycznych strategii rozwoju społeczeństwa informacyjnego.

2.6 E-DEMOKRACJA

Postulaty:

1. Rozszerzenie zakresu e-demokracji. Na razie tylko poziom BIP (Miroslaw Kutylowski).
2. Potrzeba powiązania budowanej strategii z dokumentami krajowymi i UE oraz uwzględnienie przedsięwzięć, które są zakończone i w toku (Zbigniew Huzar)

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

